

Va prezentăm spre informarea Dvs. și a partenerilor/beneficiarilor Dvs. concluziile celui de-al doilea **Raport de Monitorizare Paralelă** a stadiului de pregătire și accesare a Fondurilor Europene ce va fi supus dezbaterii publice în cadrul **Forumului Civic și de Afaceri** pentru stimularea absorbției Fondurilor Europene (World Trade Center, 10 decembrie 2007), precum și pe pagina de internet a portalului „EU-RO Clearing Funds” – www.Portal.StructuralFunds.ro.

La discuțiile din cadrul acestei dezbateri, la care participă liderii principalelor autorități de management și organisme intermediare, participă, printre alții, **Reprezentantul Comitetului Economic și Social European**, Dl Radu NICOSEVICI (Președintele Academiei de Advocacy), Dr. Andreea VASS, din partea **Institutului Național de Economie al Academiei Române**, Dl. Aurelio La TORRE, consultant european și Dna Denise THEODORU, din partea **Radio România**.

Raportul nr. 2 de monitorizare paralelă a stadiului de pregătire în vederea absorbției Fondurilor Europene în România

În urma ultimelor consultări publice realizate de **Platforma de Acțiune și Intervenție Rapidă “EU-RO Clearing Funds”**, cu ocazia organizării Școlilor de Vară pentru managerii de proiecte cu Fonduri Europene de la Constanța (iulie 2007), Sovata (septembrie 2007) și a workshop-ului din cadrul Zilei Europene a Concurenței și Competitivității în România (Palatul Parlamentului, 8 noiembrie 2007), la care au participat aproximativ 1000 de reprezentanți ai autorităților locale, mediului de afaceri, sectorului ONG și mass-media, secretariatul Consorțiului Organizatoric a reușit să sintetizeze următoarele teme și zone problematice care nu și-au găsit până acum rezolvarea:

1. Nu s-a realizat delimitarea competențelor și atribuțiilor evaluatorilor de proiecte, pe de-o parte, și a consultanților firmelor de consultanță din care provin unii evaluatori

Acest deziderat a fost menționat către Autoritățile de Management și către Comisia Europeană și cu ocazia raportului anterior de monitorizare paralelă. El apare ca o nerealizare și ca un semn de întrebare și în Raportul Grupului de Economie Aplicată (a se vedea articolul din „Curierul Național”, 29 noiembrie 2007). Persistă, de asemenea, neclarități cu privire la maniera și transparența în care au fost sau vor fi selectați evaluatorii independenți, în special referitoare la obiectivitatea criteriilor de selecție, termenele de prezentare a candidaturilor și gradului de vizibilitate al anunțurilor de selecție.

2. Conform unor variate surse din presa și din rândul participanților la evenimentele menționate, s-a acreditat deja ideea că fondurile și alocările aferente vor fi distribuite mai degrabă pe criterii de apartenență politică

Există serioase temeri că alocările de finanțare ar putea fi dirijate discret sau explicit către diverse grupuri de interese politico-economice, în funcție de reprezentarea sau de legăturile stabilite de acestea în diversele ministere desemnate ca Autorități de Management sau Organisme Intermediare. Justificarea în numele căreia ar fi oportun să se distribuie astfel fondurile este legată de apatia și lipsa de experiență de proiect management a multor primării, de inerțiile birocratice care încetinesc procesul de accesare și de cutumele instaurate în numirea demnitarilor și a directorilor de instituții publice, în primul rând în funcție de apartenență partinică și de loialitatea față de liderii de la centru. După cum subliniază și raportul anterior menționat, acest stil de distribuție ar putea afecta grav

loialitatea implementării proiectelor și ar crește riscul formulării unor suspiciuni de corupție greu de combătut.

3. Nu s-a reușit adoptarea de către Ministerul Economiei și Finanțelor a unui sistem flexibil și transparent de motivare a funcționarilor publici implicați în procesul de gestionare

În pofida preluării propunerilor participanților din administrația locală de către liderii unor Autorități de Management, nici Guvernul, nici Parlamentul nu au întocmit și adoptat texte de lege care să permită motivarea și stimularea funcționarilor publici cu remunerații precare, ce vor fi obligați să coordoneze proiecte de valori financiare mari și foarte mari și cărora le va incumba o raspundere legală și financiară apreciabilă.

4. Nu s-a reușit clarificarea legislației cu privire la posibilitatea practică a încheierii de parteneriate public-private

Deși legislația cu privire la achizițiile publice a fost îmbunătățită în mai multe rânduri, nu s-a reușit adoptarea de prevederi clare și favorabile elaborării și derulării de proiecte în sistem „public-privat”. Întrucât acest gen de parteneriate nu este reglementat nici la nivel european, deși Uniunea Europeană recomandă insistent formularea de proiecte în consorții viabile și solide, se impune urgent completarea și îmbunătățirea legislativă și procedurală a acestui domeniu.

5. Nu s-a reușit concordarea unui cadru unic, ferm și standardizat de acordare a co-finanțării prin instituțiile bancare specializate

Deși au fost purtate negocieri între Asociația Băncilor și Autoritățile de Management, inclusiv ACIS, nu s-a agreeat o procedură standard clara cu privire la circuitul aprobării pentru co-finanțare al proiectelor și nici baza juridică prin care furnizorii de co-finanțare vor dispune și certifica acordarea acesteia (scrisoare de confort, contract de creditare etc.). Nu s-a prevăzut de către BNR nici sistemul prin care ONG-urile vor avea acces la credite bancare sau alte sisteme de co-finanțare, întrucât până în prezent ele au fost excluse de la acestea, deși sunt tratate în mare parte, prin lege, ca agenți economici.

6. Beneficiarii potențiali se plâng în marea lor majoritate de insuficienta informare și interacțiune în etapa de identificare a celor mai prioritare obiective pentru proiectele pe care le-ar putea depune spre finanțare

Cu toate că Ministerul Economiei și Finanțelor a desfășurat sub egida ACIS o campanie națională de acest gen, interacțiunea între reprezentanții autorităților și potențialii beneficiari rămâne relativ scăzută, mai ales dacă evaluăm gradul lor de clarificare asupra naturii proiectelor cu fonduri post-aderare și numărul de dosare tehnice și studii de fezabilitate deja licitate în vederea depunerii. Contrar bunelor practici din Uniunea Europeană, autorităților guvernamentale li se impută faptul că nu au deschis linii de finanțare exprese pentru cooptarea sectorului ONG la organizarea campaniilor și nu au recurs la cooperare cu acestea, preferând să realizeze doar evenimente proprii, lipsite astfel de interacțiunea cu partenerii sociali, mediul academic, asociațiile profesionale, instituțiile de cult și societatea civilă.

7. Persistă serioase neclarități și dubii cu privire la transparența și corectitudinea cu care vor fi selectați subcontractorii de bunuri și servicii

Bazându-se pe experiențele nefericite din trecut și pe realitatea celor peste o sută de investigații deschise asupra unor proiecte PHARE, beneficiarii potențiali reclamă enunțurile ambigue cu privire la anumite apeluri pentru achiziții publice (perioade lungi și vagi de contractare, includerea unor prevederi specioase în cerințele expuse, cosmetizarea caietelor de sarcini cu implicarea tacită a viitorului subcontractant dorit etc.). Din fericire, cadrul legal favorabil monitorizării și desfășurării propriu-zise există, dar se mențin neîncrederea și scepticismul multor participanți cu privire la participarea la proceduri de achiziții.

Aceste puncte principale concentrează sintetic partea cea mai sensibilă a problematicii gestionării și accesării Fondurilor Europene. Dincolo de acestea, persista dubii semnificative asupra capacităților concrete de implementare a proiectelor de către numeroase administrații publice, ca și abilitățile de proiect management ale unora din agențiile de consultanță autohtone, create adesea peste noapte prin intermediari/rude ale unora dintre funcționarii publici desemnați să monitorizeze și să prezeve acuratețea derulării proiectelor. Fragilitățile de acest gen au fost recent recunoscute chiar de Ministrul Economiei și Finanțelor, Dnul Varujan Vosganian. Considerăm însă că, în favoarea energizării și creșterii calității procesului sunt necesare urgent următoarele măsuri:

- o reformare consistentă și profundă a sistemului cheltuielilor publice;
- o creștere substanțială a rolului și competențelor ACIS în favoarea unei mai bune ghidări și sprijiniri a realizării proiectelor;
- o implicare mult mai vizibilă și energică a Autorității de Audit și a ANRMAP încă din faza pregătirilor pentru accesarea Fondurilor Europene, pentru a îmbunătăți conștientizarea specificității Fondurilor Europene post-aderare și a încuraja o calitate cât mai înaltă a managementului de proiect;
- punerea în aplicare a unui sistem de management mult mai performant în administrațiile publice de la toate nivelurile prin trecerea la remunerarea funcționarilor publici în funcție de competențe, performanțe pe proiecte, numărul de finanțări atrase și calitatea rezultatelor atestate prin auditul final;
- coordonarea programelor operaționale trebuie să fie cedată numai experților reali, cu atestări profesionale clare, evitându-se astfel suspiciunile de politizare, supraviețuirea incompetențelor și „iregularitățile” determinate de persistența unor incompatibilități și conflicte de interes în rândul demnitarilor și a unor funcționari publici prea „loiali” acestora;
- introducerea în practică a unui sistem debirocratizat de monitorizare, comunicare și relații publice destinat combaterii blocajelor, crizelor și fluctuației de personal implicat în gestionarea proiectelor;
- analizarea semestrială a rezultatelor fiecărui program operațional pe bază de criterii de tip S.M.A.R.T., pentru o compatibilizare cât mai rapidă cu standardele de management și cu exigențele Comisiei Europene în domeniu.

Pentru conformitate,
Platforma de Acțiune și Intervenție Rapidă “EU-RO CLEARING FUNDS”
www.Portal.StructuralFunds.ro
info@structuralfunds.ro